HJ Nūr, Riżā
2150 Servet-i sahane ve hakk-i
N87 millet

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

3242
20/52

3242 Nūr, Rıżā

سینوب مبعوثی دوقتور : رضا نور

ثروت شاهانه
و
حق ملت

Servet-i şāhāne
ve hakk-ı millet

هر حق محفوظدر

صاحب و ناشری : کتابجی الیاس

درسعادت سلانیك مطبعه‌سی

١٣٢٤

تأثر درونم

زوالى فقير ملت ! سزه هم بر طبيب ، همده مبعوثكز اولمق صفتيله ايكى درلو آجيورم . ذاتاً رنجيدهٔ بيداد طبيعت اولان سز هيئت اجتماعيه مزكده مظالمى آلتنده جميع محروميتلر ايچنده چاليشيورسكز ؛ فقط چاليشديغكز باشقه‌لرى ايچين . اذيت ، المسزك . كيف وراحت باشقه‌سنك . آرا كزده خسته اولوب ده بر قاچ يودوم سوت بولامايانلر — كوردم — پك چوقدر ؛ فقط اوسزك آلن تريكزى كنديلرينه دولاب ارادى دوندره‌جك بر جويبار خوش رفتارعد ايدنلر تنلرينك نازكلكنى محافظه ايچين سوت ايچنده بانيو ايديورلر . سزدن نيجه كنجلر برقاچ يوز غروشك فقداندن دولايى تأهل ايده‌ميوب انسال وطنى چوغالتاجق . سطوت ملتى آرتيره‌جق بر امر طبيعى‌يى يرينه كتيره‌مه‌يور ؛ فقط كاشانه و ساحلخانه‌لرده يوزلرجه اودالقلر برر آلت ذوق وصفا اوليور . برنده مشروع و برامر ضرورى اولديغى حالده محروميت ؛ ديكرنده عكسينه مبذوليت ! نه تضاد !.. حيرت ...

٢٥ كانون ثانى ١٣٢٤ تقسيم ، مزارلق سوقاغى — ٢٧

سينوب مبعوثى

(بيكباشى و مكتب طبيهٔ عسكريه معلمين سابقه‌سندن)

دوقتور رضا نور

کرهٔ ارضی قاپلامش اولان بوتون اقوامه باقیلسه هرهیئت
اجتماعیه‌نك دائمی برقرار کاه‌جنك وجدال اولدیغی کورولور.
بو جدال آنلرده‌موجودبری‌یوقاردن آشاغی،دیکری آشاغیدن
یوقاری کلن مخالف ایکی قوتك بیلدیرملر یاغدیران مصادمات
شدیده‌سندن عبارتدر . انسانلر حیات مجتمعه لزومنی ایللك
حس ایتدکلری و اجرای ایجابنه توسل ایلدکلری وقت‌ایچلر-
ندن بعضیلری بر صورتله، قوت بازوسی ویا شدت زکاسی
تأثیریله تغلب ایده‌رك رأس کاره کچمش واو سورونك‌مقاصد
و حرکاتنی کندی حکمی، کیفی آلتنه آلمشدر . او متغلبلر
کتلهٔ ناسك هر د ورلو حقوقنی غصب ایتدکلری کبی ثروت
وعقارینه دخی اطالهٔ دست تجاوزایله‌مشلردر . بو حال نسلدن
نسله توالی ایده‌رك زواللی ملتلر اعماق غیای جهالتده قالدقجه
احوال مرضیهٔ مذکوره‌یی طبیعی ظن ایتمشلر و تعاقب ظن ایله
بطندن بطنه کچن تأثیر وراثت دخی بو ظنی تحکیم و برسورو
زواللیلری برویا بر قاچ‌مستبده محکوم و اسیر ایلمشدر .بدبخت
انسانلر بو تحکم جندره‌لری آره‌سنده یك ازلمش و یك چوق
ایکله‌مشلر ایسه‌ده‌صوك عصرلرده برچوق دماغلرك نورمعارفله

تنور ایتمسی سایه‌سنده حقوق طبیعیه‌لرینی درك ایده‌بیلمش و آنلری ایدی‌ٔ ظلمه‌دن تخلیص ایچین عکس العمللر حصوله کتیرمشلردر. عکس العمللر : اتحادلر، اختلاللر ، انقلابلردر .

بو ایکی قوتك مضمر اولدیغی ماده وکتله‌لر نه‌در ؟ـ زادکان ایله اهالی . زادکان هر زمان و مکانده اهالینك باشینه مسلط اولمش و دائمی بر بلا کسیلمشدر. اهالی ، یعنی بریکیلر طرفندن اسمی ایله دخی استهزا ایدیلن خلق طاغلرده، طاشلرده دولاشیر، قارلر ایچنده دونارق ، کونش آلتنده یانارق قوت لایموت درجه‌سنده بر شی قازانیر ، اونك‌ده بویوك بر قسمنی زادکان اللدن آلیر ، ذوق و صفا ایله ییر . بو غصب هانکی حق و صلاحیته مستنددر ؟ ! نجه بویله‌بی عمل اولوب‌ده دیکرلرینك محصـول سعینی استهلاك ایدنلر بر نوع حشرات مضره‌در که یابر بدن حیوانی ویا جذع وورق نباتی اوزرنده ایقاع خسارات ایده‌رك یاشار و « طفیلات » تعبیر ایدیلیرلر . هر کس کندی ثمرهٔ سعیی‌نی اکل ایتمك طبیعیدر . بر قسم خلق ، نه‌دن بر قسم انسانلر حسابنه چالیشسین . حق و معدلت بونیمی ایجاب ایتدیرر ؟ نعمت کلفت مقابلیدر . قدرت فاطره انسانلری سیان خلق ایتمشدر . نسب بر سبب تمایز اولاماز . بری بر زنکین عائله‌دن تولد ایده‌رك بلا زحمت بوتون اسباب رفاهه نائل اولدیغی حالده ، دیکری عین حقوق طبیعیه‌یه مالك ایکن فقیر بر عائله‌نك محصول القاحی اولمغله‌نه‌دن هر شیدن محروم اولسون.

بر حقیقت وارسه اوده انسانك چپلاق ، هر شیدن عاری دو.
غمسیدر. انسانلر بیننده بر فرق وار ایسه اوده : آنجق حقه
مصروف قوهٔ ذکائیه وسعی و ورزشیدر . یوقسه دوغوشـله
امتیاز و تملك اولاماز . آنجق عرفان و سعی ایله اکتساب
اولونه‌جقدر . ایشته غایت مؤلم و صعب‌التداوی بر مرض
اجتماعی که بوتون ملتلری دوشـوندیریور؛ خلقی بو تغلبلردن
اورکودیور .

بوغصب حقوق وثروتك طرز جریانی وقت وقت بر آز
دکیشمش اولسه بیله ینه عینی قواعد اساسیه‌یه مستند اولارق
زمانمزده دخی بزده واقع اولمشدر . وکلا، مأمورین، والی وکبرا
عین صورتلرله ادخار نقود ایتمشـلر وایچلرندن بعضیلری مال
قارونه بیله صاحب اولمشلردر . ایشته‌هر سنه‌بویله برقاچ خیام
زادکان دهاساحهٔ وطنه‌رکز ایدلمشدر . هله‌صوك‌زمانده‌خفیه‌لك
ایله‌عظیم ثروتلر جمع‌ایدلمش وبوصورتله یکی‌یکی زادکان عائله‌لر!
توره‌مشدر .

زادکانك‌منشائی دائما کتلهٔ اهالی‌وعوامدر . فقط بردفعه‌تشکل
ایدنجه زادکان آرتق عوامی انکار وآنا نسبتی بر ذل‌عد ایتملری
وآنلردن ایری یشـامغی ایسـته‌ملری معتاددر ! یاایها‌الغافلون
بیلیکزکه سزك حیاتکز، موجودیتکز شدتله اهالی‌وعوامه‌مستند
ومربوطدر .

اوروپاده موجود اولان وبراهمیت مخصوصه‌یی حائزبولونان

دوقلر، قونتلر وسائر زادكان صنفی قلعه‌لره، سرایلره مالك عادتا بر پادشاه ایدیلر . ظلم ایله جبر ایله خلقی حکملرینه رام ایتدکلرندن کوله کبی چالیشدیروب ثمرهٔ سعیلرینی الرندن چکوب آلیر ویریرلر ایدی. شکر ایده‌لم که بوکبی جبابره مملکتمزده حصوله کلمه‌مش؛ کلدی ایسه‌ده دیکیش طوتدیره‌میوب آز زمانده محو وتباه اولمشدر . توره‌بنلرك برقسمی‌ده اوقدر ایلری‌یه کیده‌میوب کوچك قالمشلر وبوسببله مضرتلری محدود اولمشدر. مع مافیه بزده اساسلی بر زادکان صنفی تشکل ایده‌مه‌مشدر . سوینه‌لم و یوز بیك کره حمد وثنا ایده‌لم .

*
* *

خاندان سلطنت دخی شایان تتبعدر. قدیمده دعوای سلطنت ایدرخوفیله ارکك چوجقلرك قانلری تاریخك بزه مخصوص صحائفینه مدهش بروحشیلك لکه‌سی اولمق اوزره — برطرز سباعانه‌ده قفالری کسیلیردی. خاندانك یالیکز اناث قسمی بوجانوارلقدن یاقا قورتاره بیلیردی. بوسببله مقدار افراد سلطنت محدود وبوسایه‌ده‌ده مصارف ملت اولدقجه قلیل ومقصور ایدی. بالآخره قسم ذکور آزادهٔ ساطور اولدقلری اچهن وسرایلرده موجود رفاه ومبذولیت ، استراحت وعطالت یوزندن اعضای خاندان سلطنت تزاید وتشعب ایتدکجه ایتمش واو نسبتده خزینهٔ ملتدن جرومص واردات ایتمکه باشلامشدر. بوندن اون اون‌بش

سنه صوكره بو عائله لرك هر برندن دخی اوچر بشر عائله تولد
وظهور ایده جكندن یاپمش اولدیغم حساب تخمینی یه كوره او وقت
واردات دولت آنجق اونلره كافی كله جكدر . ایشته شو
بر حقیقت مدهشه در كه او كنده وطنپرور قلبلرك تتره مه مسی قابل
دكلدر . شیمدی ، مع التأسف . بو نعمته ، بو كلفته مقابل انلرده هیچ بر كار
و كسب و وطنه دائر هیچ بر نفع و خدمت یوقدر . بو قدر داماد شهریاریلر
واركه آواره و بوتون تكالیفدن آزاده در . شهزادكان میاننده حقیقةً
مقتدر و محترم اولانلر موجود ایسه ده اونلرك ده بوتون مشغولیتلری
صنایع نفیسه و سائره یه عائد اشتغالات خصوصیه دن اولوب
كار و كسبه یاخود دولت و ملت خدمتنه بالفعل داخل دكلدرلر .
سرایلرده كی ازدحام اتباع ، دبدبه و دارات و اسرافات معلوم
و خارجان آور برراده ده در . تحملك فوقنده اولان بو اسرافات
بویله كیدرسه اون بش سنه صوكره ملت افلاس ایدوب بیتر .
شو حقیقت كوزمزی كور ایدرجه سنه ایثار شعاع ایتدیكی
حالده بعض دامادلرك یوز لیرا اولان جیب خرجلغی معاشینك
ناقص كوریله رك تزیید ایدلمسی پك شایان تأسفدر .
دامادلره خزینهٔ ملتك معاش ویرمسی اصلا دوغرو دكلدر . خزینهٔ
خاصه ایستدیكی قدر ویره بیلیر . حتی دامادلر استحقاقلری اولمیان
معاشلری آلمقدن كندیلری اوتانوب رد ایتملیدرلر . بالحق و بالفعل
خدمت دولتده اولورلرسه سمعنا و اطعنا . بر مأمور رسمی اولان
ولی عهددن ماعدا اعضای خاندان سلطنت دخی بالفعل خدمت

دولتده بولونمدقجه معاش آلمق حقنی ؛ اساساً ، حائز دکلدرلر . هر برینه ملت شهری بیك لیرا ویرییور . بوندن بویله خدمت فعلیه‌ده بولونه‌رق حد لایقنده معاش آله‌جقلری تمنیات خالصه‌مز جمله‌سندندر .

***

کله‌لم ثروت شاهانه‌یه :

٣١ کانون اول تاریخنده مجلس مبعوثان ریاستنه شو تقریری ویرمش ایدم :

« افندم ،

یار و اغیار جمله‌نك معلومیدر که حکمدار لاحق تخت عثمانی‌یه جلوسندن صوکره اموال واملاکنی پك زیاده توسیع ونقود وثروتی پك زیاده تزیید ایتمشدر . بو کون چفتلکلر . معادن . املاك و عقار همایون هر طرفی استیلا و اشغال ایتمکده‌در . خاقان مرحوم دورنده اموال امیریه زمره‌سندن اولان برچوق املاك دخی بالاخره خزینهٔ خاصه‌یه دور اولونمشدر. خزینهٔ مذکوره طرفندن بر چوق اراضی و حتی مامملك فقرای زراع بیله همده غصباً عین دفتره قید ایدلمشدر . بو حرکت نامشروعه‌ده پك فجیع و رقت آمیز وقایع عدیده‌ده تحدث ایتمشسه‌ده بونلردن ذات شاهانه‌نك بی خبر اولدقلرینی بالاختیار قبول ایله‌یورم . سرایلرده پك چوق آوانیٔ سیم و زر عادتا اووالرده

چاقل طاشی ظن ایدلمکده اولان پك مبذول مجوهرات واردر. ذات شاهانه‌لرینك اوروپا بانقه‌لرنده عظیم بر ثروت نقدیه‌لری بولوندیغی‌ده متواتردر . املاك همایونك بر قسمی خنکارك کچن خسته‌لغنده شهزادکان اوزرینه دور و انتقال ایتدیرلمش ایسه‌ده خزینهٔ ملته قاله‌جق بر شیئك حال حیاتلرنده ترك وفراغی طوغری اولمسه کرکدر . همده بونلر مهم ایمش . واقعا بو دفعه طوعاً طرف شاهانه‌دن بر قسم غیر مهم املاك همایون دولته ترك اولونمش ایسه‌ده عین زمانده مالیه‌یه بورجده دور ایدلدیکی سویله‌نیور .

چیفتلکلر مکمل برر زراعت نمونه چیفتلکی و اردویه حیوانات یتشدیره‌جك خارالر اولاجغی کبی املاك مذکوره ایچنده مثلا عادله سلطان محلولندن خزینهٔ خاصه‌یه کچن قندیللی اوستنده‌کی سرای کبی روبرت قوللژه قارشی کوزل بر مکتب اولاجق بنالرده چوقدر .

کذا طوپ قاپو سراینده بر طاقم ذی قیم آثار عتیقه ایله احجار ثمینه و سائره واردر. دورسابقده احسان و عطیه ایدیله‌رك بر قسمی الدن چیقاریلان بو آثار عتیقه ـ که پك قیمتدار یادکار اجداددر ـ آرتق ثبت دفتر ایدیلوب ملته بیلدیرلملی و آثار عتیقه‌دن معدود اولمیانلرده تفریق ایدیلوب شو کونمزده احتیاج ملته صرف ایدلملیدر .

انقلاب مسعودیمزدن صوکره امور داخلیه و خارجیه‌مزك

دائرهٔ لایقهسنه ادخالی آخص آماللرز ایسه‌ده بو اجرا آتک حیز حصوله گلمسی ایچین اك زیاده محتاج اولدیغمز شیئك پاره اولدیغی ده معلومدر . وا اسفا که آلات استبدادك کیف و هوسی یولنده ایتدکلری اسرافات ایله خزینهٔ دولت طام طاقیر قالمش و ملت باشدن آشاغی بویوك و الیم بر دریای فقر و ضرورته دالمشدر . بناءً علیه نقود لازمه‌یی تدارك غیر قابلدر . مادام که ذات شاهانه‌لرینك بوتون اعتبار و شرفلری، حیثیت و سلطنتلری کبی ثروت و اموالی ده سایهٔ ملتده‌در . مادام که اونلرده وجهله‌ده وجود ملتله قائمدر . او حالده ملتی احیا ایده‌جك اولان ثروت موجوده‌لرینك کافةً خزینه‌یه ترکنی ـ خلفای امویه‌دن بختیار ابدی عمر ابن عبدالعزیز کبی کندیلری ایچین تاریخده خط زرین ایله یازیله‌جق پك شانلی و شرفلی بر صحیفه تشکیل ایلیه‌جکندن ـ خاطر شاهانه‌لرینه کتیرمك تکلیفنك هیئت عمومیه‌یه عرضنی رجا ایدرم . »

تحلیل ایده‌لم :

اولا تقریرده خزینهٔ خاصه اموال امیریه و اهالی‌یی ضبط ایتدی ؛ بونلرك بر قسم مهمی ایسه اخیراً شهزادکان اوزرینه فراغ ایدلدی دینیور . معلومدر که مقدما خزینهٔ خاصه موجود دکلدی . حکمداران مصارفنه مخصص اموال امیریه دائماً مالیه طرفندن اداره اولونور ایدی . بالآخره بو اصول ترك ایدیلوب مقطوع بر مبلغه تحویل ایدلمش که مأمور مخصوصلرینه حواله

ویریلیر ، آنلرده کیدوب تحصیل ایدرلرمش . صوکره‌دن خزینهٔ خاصه تشکیل اولونمش ، نه قدر اموال امیریه وارسه خزینهٔ خاصه‌یه کچیرلمش. محلولات قیمتنك یوزده ۳ : ٥ نسبتنده دون ، حد اصغری بر فیئاتله ویا بلا بدل خزینه‌یه آلنمش ، کذا خالی اراضی دخی نره‌ده وارسه عین دفتره قید ایدلمشدر. بر دفعه اساسلر تشکل ایتدکدن صوکره جوار اراضی‌یه تجاوز ایده‌رك توسیع حدود ایدلمشدر . دور استبدادده اراضیٔ همایونه جوار هیچ بریر آلیم صاتیمه، ترك وفراغه تابع طوتیلامازدی، مطلقا اولو بهاسنه خزینهٔ خاصه‌یه ویرملی. یوقسه اوراسنك‌ده اراضیٔ سنیه‌دندر افتراسنه اوغرایه‌رق الدن کیتدیکی کور- یلیردی . آغوب پاشا بو خصوصلرده اك بویوك خدمتلری! ایدن کیمسه‌در . کذا نره‌ده زنکین بر معدن ظاهره اخراج ایدیلیرسه امتیازی خزینهٔ خاصه‌یه‌ویریلیردی. وسائر وسائره ...

وقتاکه سلطان محمود ثانی زمانندە‌تیمار. زعامت،علوفه‌اصولنك لغوی اوزرینه آرتق حکمدارانه دخی کافهٔ احتیاجاتنی کافل اولمق اوزره مقطوع بر معاش تخصیص اولنمش و حکمدار مشارالیهه تخصیص اولنان شهری (۱۲۰) بیك لیرانك‌اداره‌سی ایچون ضربخانهٔ عامره داخلنده «خزینهٔ خاصه مدیریتی» نامیله بر دائره تأسیس ایدلمشدی . او وقت خزینهٔ خاصه‌ده املاك، اراضی و معدن نامیله هیچ برشی یوق ایدی. یالکز (۱۲۰) بیك لیرالق حواله‌یی تحصیل و سرای احتیاجاتنه صرف ایلر

ایدی . مقدار فاحش مذکور عهد سلطان مجیدده (١٠٠) ، سلطان عزیز زماننده (٧٥) و سلطان مراد دورنده ایسه (٥٠) بیك لیرایه تنزیل ایدلمشدر . خزینهٔ خاصه بر ایکی دفعه نظارته و تکرار مدیریته و ینه نظارته تحویل عنوان ایله‌مش ایسه‌ده شو (٥٠) بیك لیرانك یالکز وجه صرف واداره‌سنه مأمور اولان مؤسسهٔ مذکوره ١٢٩٨ سنه‌سندن بری آرتق نره‌ده املاك و اراضی ، معادن ، حاصلی واردات کثیرو هر نه بولدیسه مشروع وغیر مشروع ید تصرفنه کچیرمکه‌باشلادیغندن باشقه‌قالبه کیرمش، عنوانی‌ده آرتق بالطبع نظارت نام فاخرنده قرار قیلمشدر . سلطان مجید زماننده دائرهٔ مذکوره بر آرالق طوپ قاپی سراینه نقل ایدلمش ایسه‌ده ذات شاهانه‌نك ییلدیزه نقل مکانندن صوکره خزینه‌ده طولمه باغچه سراینه کوچ ایتمشدر .

ایضاحاتمزدن مستبان اولیورکه خزینهٔ خاصه اموال امیریه و حق ملتك غصبی ایله تأسس ایتمشدر . مع هذا پادشاهانك تملك و تصرفلری دخی جائز اولمدیغی حالده خزینهٔ خاصه‌نامنه بویله جمع ایراد و عقار دوغرو دکلدر . شیمدی حقیقت بویله اولدیغی حالده ناصل اولورده اموال مذکوره شهزاده‌لره دور و فراغ ایدیله‌بیلیر ؟ هادی اموال مذکوره‌یی ذات شاهانه‌نك حق مشروعی فرض ایدهلم . بوقدر سنه‌لك ویرله‌ین اعشار و رسوم نه اوله‌جق؟صورلمیه‌جقمی؟ سنه‌لرجه زراع کبی استخدام

و معاشلری خزینهٔ دولتدن تأدیه ایدیلن ضابطان و نفرات ، عسکری اطبا و بیطرلرك نه حقله استخدام ایدلدیکنه دائر هیچ بر شی دینمیه‌جکمی ؟ اکر صورلماز ایسه ، اکر دینمزایسه حارس حقوق ملت اولان مجلس مبعوثان وظیفهٔ مودوعه‌سنی ایفا ایتمش اولورمی؟ مجلس مبعوثان حقنده بونك ناصل بر حادثه اوله‌رق تلقی اولونه‌جغنی تأمل ایتمك لازمدر. اکر «شیمدی وقتی دکلدر، طارلتمیه‌لم ، ایش چیقارمیه‌لم » دینیورسه اوده دوغری دکلدر . بوکونده ، بش سنه صوکره ده ینه عین حالدر . مشروطیت اداره ایسه قوتدن باشقه هیچ بر شی ایله قابل محافظه دکلدر. غافل اولمیه‌لم. بوکبی شیلر حسیات و حسن آمیزشله دورماز. کوکل آلمق ، خوش طوتمق سیاستیله آنی محافظه ایده‌مه‌یز. بلکه بالعکس سهولتله تسلیم ایلمش اولورز. عقب انقلابده مالیه‌یه ترك ایدیلن املاکك واردات سنویه‌سی غیر صاف اولمق اوزره آنجق یتمش بیك لیرا راده‌سنده‌درکه اوده مصارفنه تقابل ایده‌بیله‌جکدر. مهارتلی شوکوز بویایجیلق ایله خزینهٔ ملته بر ملیون لیرا راده‌سنده بورجه دوور ایتمك ناصل بر انصافدر آکلامام.

بونا دائر بزم تقریرك ردندن بر ماه صوکره تظاهر ایدن وثائق رسمیه :

شیمدی‌یه قدر تکالیف امیریه‌سی خزینهٔ خاصهٔ شاهانه‌جه جبایت اولنمقده اولان بعض اراضی و املاك ایله خزینهٔ خاصه

عهده‌سنده بولنوب حاصلات صافیه‌سیله برابر تکالیف امیریه‌سی
دخی خزینهٔ مشارالیهاجه استیفا قلنمقده اولان بعض چفتلکاتك
حاصلات اصلیه و تکالیفی اولمق اوزره درت یوز کسور بیك
لیرانك موازنهٔ عمومیهٔ مالیه‌یه ادخال اولنمق اوزره خزینهٔ مالیه‌یه
دور و ترکی ایله خزینهٔ خاصه واملاك همایون جهتلرندن تراکم
ایدن معاشات و سائره‌دن خزینهٔ خاصه‌نك الیوم موجود اولان
بر ملیون کسور بیك لیرا بورجنك خزینهٔ خاصه‌جه تدارکی
قابل اوله‌میه‌جغندن املاك و اراضیٔ متروکه حاصلاتندن قار-
شولق کوستریله‌رك دردست اولان استقراضه بر ملیون لیرا
دها ضمیله خزینهٔ خاصه‌یه ویرلمسی حقنده متعلق
بیوریلان ارادهٔ سنیه و مجلس مخصوص وکلاجه ویریلان
قرار اوزرینه حاصل نقدیسی مشار الیهایه ویرلمك و هر حالده
مجلس عمومینك تصویبنه معلق اولمق اوزره عقد ایدیله‌جك
استقراضه بر ملیون لیرا دها ضم ایله درت ملیون یدی یوز اون بر بیك
یوز یکرمی درت لیرایه و ایکیوز اون ایکی بیك لیرا و اللی سکز
غروشه بالغ اولان فائض و رأس المال مرتباتی قارشیلغی ایچون
ایکی یوز یکرمی بیك لیرا تخصیص ایدیله‌رك آکاکوره تعدیل
ایدیلان مقاوله‌نامه لف ایدلمشدر . » [صدارتدن مجلس
مبعوثانه مرسول ١٩٠٨ سنه‌سی استقراضنك اسباب موجبهٔ
لایحه‌سندن] .

« ١٩٠٨ استقراضی عثمانلی بانقه‌سیله مذاکره اولندیغی

اثناده خزینهٔ خاصه نك ١,٠٠٠,٠٠٠ ليرا بورجنی تأدیه دن عاجز اولمق حسبیله حس ایلدیکی احتیاج شدیده مبنی بعض چفتلکلرك حاصلات اصلیه و تکالیفی بدلی اولان ٤٠٠ کسور بیك ليرانك موازنهٔ عمومیهٔ مالیه یه ادخالی شرطیله مذکور اراضینك خزینهٔ مالیه یه دوری حقنده صادر اولان ارادهٔ سنیه دن صکره مجلس مخصوص وکلاجه جریان ایدن مذاکره اوزرینه ٣٦٠٠٠٠٠ کسور ليرالق استقراضه خزینهٔ خاصه یه مخصوص اوله رق بر ملیون ليرا ضمیله استقراض مذکورك ٤٧١١٧١٤ ليرا یه ابلاغی قرار کیر اولمشدر .

خزینهٔ خاصه ایچون استقراض ایدیله جك اولان بر ملیون ليرا یه محسوباً شمدی یه قدر سرایلردن یول ویریلان بیکلرجه خدمه و بندکانك مطلوبلرینك تسویه سنه مدار اولمق اوزره بر دفعه ١٠٠٠٠٠ ليرا و رمضانده وقوعبولان تبلیغ سامی یه بناءً کذالك ٣٠٠٠٠ ليرا که جمعاً ١٣٠٠٠٠ بیك ليرا آوانس صورتیله خزینهٔ مالیه دن اعطا اولنمشدر .

خزینهٔ خاصه نك بیکلرجه مأمورلرینك مطلوبلرینی استیفا ایتمك ایچون خزینهٔ مذکوره یه و باب عالی یه مراجعت ایتدکلری بر صره ده حکومتك بو تدبیر عاجله مراجعت ایتمسی ضروری ایدی . بالآخره اوچنجی دفعه اوله رق خزینهٔ مالیه جه دها اللی بیك ليرا تدارك و اعطاسی باب عالیدن اشعار اولنمش ایسه ده اشعار واقع مالیه نظارتنجه ترویج ایدلمامشدر فقط خزینهٔ خاصه نك شدت

احتیاجی حسبیله اللی بیك لیرانك بهمه حال تداركی اقتضا ایلدیكندن مالیه ناظرینك توسطیله عثمانلی بانقه‌سی . استقراض قبول اولندیغی تقدیرده حاصلندن، قبول اولنمدیغی تقدیرده سنهٔ آتیه تخصیصات سنیه‌سندن آلنمق اوزره آوانس اوله‌رق خزینهٔ خاصه‌یه كندی حسابنه اللی بیك لیرا اعطا ایتمشدر .

خلاصه بو مدت ظرفنده خزینهٔ خاصه استقراض متصوره محسوباً ١٣٠٠٠٠ لیرا طوغریدن طوغری‌یه خزینهٔ مالیه‌دن، ٥٠٠٠٠ لیرادن بانقه‌دن اوله‌رق جمعاً ١٨٠٠٠٠ لیرا آلمشدر. استقراض قبول اولندیغی تقدیرده بونلرك حاصل استقراضدن استرداد اولنه‌جغی طبیعی ، قبول اولنمدیغی تقدیرده سنهٔ آتیه تخصیصات سنیه‌سندن مقسطاً توقیف ایدیله‌جكی بدیهی ایسه‌ده خزینهٔ مالیه بانقه‌دن آلدیغی آوانسلره یوزده یدی فائض ویرمكده ایكن خزینهٔ خاصه‌یه فائضسز آوانس یاپمسی تجویز ایدیله‌میه‌جكندن خزینه‌جه ویریلان ١٣٠٠٠٠ لیرایه یوزده یدیدن فائض یورودلمك ایجاب ایدر .

استقراضك قبول ویا عدم قبولی نتیجه‌سنده: كویا استقراض واقعی تسهیل ایتمك مقصدینه مبنی خزینهٔ خاصه آتیده‌كی وارداتی خزینهٔ مالیه‌یه دور و ترك ایتمشدر :

(١) تكالیف امیریه‌سی سنه‌لردنبرو خزینهٔ خاصه‌جه جبایت ایدلمكده اولان اراضینك تكالیف مذكوره‌سی ،

(٢) خزینهٔ خاصه‌نك عهدهٔ تصرفنده بولنوب حاصلات

صافیه‌سیله برابر تکالیف امیریه‌سی دخی خزینهٔ مذکوره‌جه استیفا قلنمقده اولان بعض چفتلکلرك حاصلات اصلیه و تکالیفی.

تکالیف امیریه وارداتی خزینهٔ خاصه‌دن ویریلان جدوله نظراً ٥٨٧ , ٣١٩ لیرا ، ولایاتدن وقوعبولان اشعاره نظراً ٨٣٩ , ٣٢٧ لیرا ، حقوق تصرفیه وارداتی‌ده خزینه‌یه نظراً ٥١٦ , ٨٧ اشعارات محلیه‌یه کوره‌ده ٧٨١, ٦٢ لیرادن عبارتدر. بو املاکك ٠٢٧, ١٩٦ لیرا واردات کتیرن بر قسمنك بالجمله واردات عمومیه‌سی و رقبه‌سی خزینهٔ مالیه‌نك عهدهٔ تصرفنه کچیرلمشدر که بونلر (١) نومرولی جدولده کوسترلمکده‌در . دیکر قسمنك‌ده (٢) نومرولی جدولده کوریله‌جکی اوزره حقوق تصرفیه‌سی عهدهٔ سنیه‌ده قالوب واردات امیریه‌سی خزینه‌یه نقل ایدلمشدر .

(١)

خزینهٔ جللهٔ مالیه‌یه دور و ترك اولنان محللر وارداتی

لیرای عثمانی عدد	
٢٠٠٠٠	یانیه اداره‌سی داخلنده بولنان بالجمله چفتلکاتك وارداتی عمومیه‌سی
١٠٠٠٠	برات اداره‌سی داخلنده بولنان بالجمله چفتلکاتك واردات عمومیه‌سی

۱۰۰۰۰	دراج اداره‌سی داخلنده بولنان بالجمله چفتلکاتك واردات عمومیه‌سی
۱۹٦۰۰	فره‌جك اداره‌سی داخلنده بولنان بالجمله قری واراضینك اورمان و داليان و زيتونلكدن ماعدا واردات عموميه‌سی
۱٦۰۰۰	بابای عتيق اداره‌سی داخلنده بولنان بالجمله قری واراضينك اورمان و داليان و زيتونلكدن ماعدا
۹۵۷۷	اينه‌كول اداره‌سی داخلنده جبل كشيشده‌كی اغنام يايلاقلريله بروسه حرير فابريقه‌سندن ماعدا بالجمله واردات عموميه‌سی و ميخاليج چفتلكاتنده‌كی قرانك وارداتی
٤۰۰۰	سوريه اداره‌سی داخلنده‌كی ناصريه و حوران صفد زور الزرقا و چيزه چفتلكات و قری اراضيسيله حوله بطاقلغی
۵۰۵۰	آق كوپری اداره‌سی داخلنده‌كی قريه و اورمانلرك بالجمله وارداتی
۳۰۰۰	يالوه جوارنده بالطه جی اداره‌سی داخلنده‌كی قريه‌لرك وارداتی
۵۰۰	اذميد اداره‌سی داخلنده‌كی قريه‌لرك واردات عموميه‌سی
۳۰۰۰	چتالجه اداره‌سی داخلنده‌كی املاك همايون چايرلريله طوزامق و بوسنه چفتلكلرندن ماعدا قری و مزارع و بالطه‌لقی واردات عموميه‌سی
۳۰۰۰	سلانيك اداره‌سی داخلنده قواله شعبه‌سنه مربوط قری و مزارع و قشلاقلر واردات عموميه‌سی
۲۰۰۰۰	بغداد اداره‌سی داخلنده‌كی طاش بغيله شادی علياده حناق و حله ايله توابعی مقاطعه‌لرينك وردات عموميه‌سی
۵٤۳۰۰	موصل اداره‌سی داخلنده بالجمله اورمانلر قری و مزارع و سائره‌نك واردات عموميه‌سی

عماره اداره‌سی داخلنده عوبچه وچلبات ابو حلاته تسعات عوفیه اصفر مع جدیده مرهد وبغیلات ابولبروس کطبه عوده وشطانیه وجیله مقاطعه‌لریله تجدده‌کی اراضی واملاك ونخلستان و جزایر هوری واردات عمومیه‌سی	١٨٠٠٠
بنغازی سنجاغی داخلنده‌کی زیتونلکلر ومالیه‌جه امر اعمارینه اهتمام اولندیغی حالده کلیتلی واردات استحصالی مأمول اولان و خزینه‌جه اعمارینه امکان بولنه‌میان علم طاغنده وقف اورمان «عائدیتی جهتیله کالاول اوقاف خزینه‌سنه ارجاع اداره‌سی	٠٠٠
	١٦٦٠٢٧

(٢)

حقوق تصرفیه‌سی عهدهٔ سنیه‌ده ابقا اولنوب یالکز تکالیف ومرتبات میریه‌سی خزینهٔ مالیه‌یه دور و ترك اولنان

	لیرای عثمانی عـــدد
سوریه اداره‌سی داخلنده حمص بلیان رأس العین چفتلکاتنك تکالیف و مرتبات میریه‌سی	٤٠٠٠٠
حلب اداره‌سی داخلنده‌کی چفتلکاتك تکالیف ومرتبات میریه‌سیله مینج قصبه‌سی و حمر اراضیسنك بالجمله وارداتی	٤٨٧٠٠
سلانیك اداره‌سی داخلنده‌کی دالیانلر ایله اورمانلر و اراضینك میری‌یه عائد تکالیف ورسومی	١٠٧٠٠
بغداد اداره‌سی داخلنده ابو غریب و محمودیه ومع طارمیه وجبل وجربوعه وتوابعی وجماره ومسیب وتوابعی ومهرون مقاطعه‌لرینك یالکز تکالیف ومرتبات امیریه‌سی	٦٥٧٥٠

قدس اداره‌سي داخلنده‌كي اراضى مزارعك يالكز تكاليف و مرتبات اميريه‌سى	١٠٠٠
آيدين اداره‌سى داخلنده‌كى چفتلكاتك تكاليف و مرتبات ميريه‌سيله الرجى چفتكننك واردات عموميه‌سى	١٨٤٧٠
عماره اداره‌سى داخلنده دجله نهرينك حچله قولنده حچله چريت و اطهٔ صغير صابونجى و عجال السعد شط و توابعى كليله‌مشرح و توابعى حسيبه و معزيه و ابتر مقاطعه و اراضيلريله بصره‌ده‌كى نخلستانك يالكز تكاليف و مرتبات ميريه‌سى	٢٣٧٠٠٠
	٤٢١٦٢٠

محللرندن آلنان اشعاراته نظراً يكون تحققات اولان ٣٩٠٦٢٠ ليرايه محسوباً وقوع بولان تحصيلات معلومات الثميان سوريه‌ايدين سلانيك ولايتلرندن ماعداسى ايچون. ٢٨٩٠٠٠ ليرادن عبارتدر. مذكور ولايتلرك ٧٠٠٠٠ ليراتحققاتلرينك‌ده التمش بيكنى تحصيل ايدلمش فرض ايدرسه‌ك تحصيلات ٣٤٩٠٠٠ ليرايه بالغ اولور .

بو حسابه نظراً بقايا پوزده اون راده‌سنده اولديغندن تكليف اميريه‌دن ٢٩٥٠٠٠ ليرا حقوق تصرفيه وارداتندن‌ده ٥٦٠٠٠ ليرا تحصيل ايديليور ديمكدر ٢٩٥٠٠٠ ليرادن عبارت اولان تكاليف حاصلاتى اساساً خزينهٔ ماليه‌نك حق مشروعى اولوب سنه‌لردنبرو بغيرحق خزينهٔ خاصه مأمورلرى طرفندن اخذ واستيفا ايدلمكده ايدى. ماضيده وقوعبولمش اولان او تحصيلات غيرمشروعه شمديلك بحثمزه تعلق ايتمديكى جهتله بو بابده

تطویل مقال ایتمه‌رك یالکز بو وارداتك خزینه‌یه رجوعی معامله‌سنك برمعاملهٔ حق وعدالتدن عبارت اولدیغنی ذکر ایتمکله اکتفا ایده‌جکز. حقوق امیریه‌سندن ماعدا اوله‌رق حاصلات اصلیه‌سی ترك ایدیلان اراضی‌یه کلنجه: بونلرده اساساً خزینهٔ مالیه‌یه عائد اولوب یابلابدل یاخود پك جزئی بربدل مقابلنده وقتیله خزینهٔ خاصه‌یه انتقال ایتمشدی. ازجمله یانیه برات دراج سنجاقلرنده بولنوب سنوی ٤١٠٠٠ لیرا حاصلات کتیرن اراضی برایکی سنه اول خزینهٔ خاصه‌جه برسنه‌لك ایرادینه مقابل برقیمتله صاتون آلنمشدی. بوندن قطع النظر رقبه‌سی حقوق تصرفیه‌سی خزینهٔ مالیه‌یه ترك ایدیلان اراضینك تکالیفدن ماعدا اولان حاصلاتیله استخدام ایدیلان مأمورینك معاشاتنه وارضیٔ مذکوره‌ده بولنان بعض مؤسساته وقوعبولان صرفیات تقابل ایتدیکندن حقیقتده استقراض واقعی قارشولیه‌جق هیچ برشیٔ قالمش اولمیور.» [١٩٠٨ استقراض مقاوله‌سی حقنده مجلس مبعوثان موازنهٔ مالیه انجمنی لایحه‌سندن].

ثانیاً تقریرده طوپقاپو سراینده ذی قیم آثار عتیقه واحجار ثمینه موجود اولدیغی، بونلرك ثبت دفتر ایدیله‌رك ملته بیلدیرلمسی لزومی ذکر ایدیلیور. اوت بونده‌ده ملتك یردن کوکه قدر حقی واردر. هپمزه معلومدرکه اجداد عظامزك بزلره یادکار حماست ومعالیسی اولان او آثار برکزیده بعض حکمدارلره وشونلره بونلره هدیه ایدلمك صورتیله اسراف ایدلدی ونیجه بی‌مثل آثار کران

قیمت محو وهبا اولدی . بو میانده بهادران اجدادمزك غنیمت غزا اولارق بزه براقدقلری بش میلیون قیمتی حائز و تاریخجه پك مهم اولان بر چلیپا روسیه یه بخش ایدلدی . نیچین آرتق ملی موزه مزه شرف ویره جك او آثار قیمتدارك محافظه سی چاره سنه توسل ایدلمه سین ؟ نیچین مذکور سرای موزه حالنه قونیلمه سین ؟ سرایلر دخی ، ملت ایپ قوشانوب یازین یاقیجی بر کونش آلتنده بایبلیر ، قیشین دوکدیریجی قارلر آلتنده ایکلرکن ، سفالتنه آغلارکن خزینهٔ ملتك پاره لری ایله انشا ایدلمش اولدیغندن . حتی بو خصوصده یاپیلان استقراضلرك بار دینی الآن ملتك نسل حاضرینك و انسال آتیه سنك ده بلنی بوکوك طوته جغندن بوکون سرای اینجنك — هر پایتخت مدنیده اولدیغی کبی — مکمل بر (پارق) و اوراده کی سرایلرك ده موزه حالنه افراغی ایله موجود موزه لره ربطنی طلب ملتك پك صریح بر حقیدر قناعتنده یم . برده او آثار عتیقه آره سنده ، او جهتدن بر اهمیتی حائز اولمیان ، مواد واردرکه آنلرده بوش بوشنه دوراجغنه فروخت ایدیله رك احتیاج ملته صرف ایدلسه فنامی اولور ؟

ثالثاً تقریرده عمر ابن عبدالعزیزك تخت اموی یه حین جلوسنده بتون مالملکی حتی سرایلرینك آوانیسنی وقادینلرك حلیاتی کافةً خزینه یه ترك ایتدیکی کبی ذات شاهانه نك ده عین بویوکلکی ارائه ایلدیکنی خاطر شاهانه لرینه کتیرمك صورتنده بر تمنی

وارایدی .

کوریلیورکه تقریرعاجزی شو اوچ نقطه اطرافنده تجمع ایله یور. بونلردن ایکی اولکیلر حقوق صریحهٔ ملتی — که ضیاعی ویاعدم طلبندن وجدانمجه مسئولیته قانعم - تشکیل ایلر. حقوق بزم دکل، ملتك. اوت اوچنجی نقطه نظر اعتباره آلنمایه بیلیر و رأی و وجدان شاهانه یه ترك وحواله ایدیلیر. بوناد یه جك یوقدر. بو مبحثده ذاتاً بزده تمنیدن باشقه بر شی یاپمدق. فقط دیکر ایکیسی... ایشته بو ملت مغدوره نك اك مهم حقوقی.

***

عیناً درج ایتدیکم شو تقریر دوچار تأخر اولوب ریاسته اعطا سندن آنجق سکز کون صوکره مواجههٔ عمومیه ده قرائت اولوندی. امینم، اعضای کرامك اکثریسنه تقریرك نه اولدیغنی آکلامغه وقت براقمادن یالیکز معلوم اوچ بش ذاتك یایغره وکورلتیلری، عجیب و متلاشی واویلا و شماتتلری نتیجه سی اولارق رد اولوندی. ذاتاً رئیس مبعوثان احمد رضا بك بو طلبدن فراغتم و تقریری کری آلمام ایچین بالذات وبالواسطه بر قاچ دفعه تکلیفده بولونمشلردی. تقریر عاجزینك ردندن طولایی افکار عمومیه نك پك متأثر اولدیغنی اوکرندیکم کبی بوزمینده برقاچ مکتوب دخی الدم. بونلردن بر خانم امضاسیله آلدیغم و سراپا بر نمونهٔ حمیت اولان مکتوبی عیناً نقل ایتمکدن کندمی آلامیورم :

« ای مبعوث حمیتمند پاشا!

شورای ملتك اون بشنجی اجتماعنده طرف وطنپروریلرندن ویریلن لایحه‌لرك ، هله خنكارك خزائن مدخره‌سی و قیمتدار آثار عتیقه‌نك بخش و اعطاسنه عائد سوء استعمالاتی و مشاهیر خلفای امویه‌دن عمر بن عبدالعزیزك حركاتی حقنده‌كی تحسسات رقیقه و تأملات دقیقه‌یی حاوی اولان راپورك تاریخ عثمانیده نه مرتبه پوجه ، پارلاق بر موقع تقدیر اشغال ایده‌جكنی دوشوندكجه سزی فوق العاده سزاوار تبریك كوردم . ضیافت معلومه‌ده‌كی حركات متذللانه ایله ماهیتلرینی یالیكز وطنداشلرمزه دكل بوتون جهان مدنیته كوسترمش اولان بعض مبعوثلرك مذكور راپور محتویاتنی تقدیر ایده‌مه‌یشلرینه متأسف و متأثر اولمایكز . وطن ، ملت حقنده‌كی نیات و تصورات جدیهٔ خیرخواهانه كزده دوام و ثبات ایدیكز . بو كون غفلت ، منفعت . . . .

. . . . اخلاقی بر كون كله‌جك كه نام عالیكزی تقدیر دكل تقدیس ایده‌جكدر . بو ، تكافل تاریخ ایله تحت امنیتده‌در . یالیكز مذكور راپورك یا بر غزته یاخود بر رسالهٔ موقوته ایله عیناً نظر كاهٔ نامه‌نشر ایدلمسنی رجا ایلرم .

پاشا ای حمیتلی مبعوث پاشا »

فی ۹ كانون ثانی سنه ١٣٢٤

بر خائن

اوت ، بو بویله اولمازدی ، نه چاره‌که بیلدیزه قارشی بعض ذواتك آرتق یوزی یومشامشدر !

مسائل عمومیهٔ وطنیه‌ده ملتده شخصیات بر محور دور و حرکات اتخاذ اولونمیوب بالعکس آمال شخصیه‌یه طوقونسه بیله نفع عام کلنجه هر شیئی اونوته‌رق مؤتلفانه داورانمق لازمدر . اثنای رده‌ده بوتون سسلر ، مع التأسف ، منفرداً ایکی نقطه‌دن کلیوردی . یارین برقاچ صاحب حمیت ، هر شیئی « حالاسکوت ایله کچیشدیرن » دکل ، آپ آشکار سویله‌ین بر قاچ حق پرست ، بلکه‌ده تاریخ بو حادثهٔ مؤسفه‌یی تنقید و مسببلرینی اتهام ایتدیکی وقت اوتانه‌جق او اوچ بش ذاتدر . ایستر قبول ایدلسین ، ایستر رد . . . بن بر وظیفهٔ مقدسه‌نك المدن کلدیکی درجه‌سنی ایفا ایتمکله شادم و ایجاب ایتدکجه‌ده دوام ایده‌رم .

***

بعضاً اولورکه بر مبعوثك صحتنه، لزوم تکلیفنه قناعت کتیردیکی بر شی مظهر قبول عامه اولاماز . فقط تکلیف رد اولونجه مبعوثمی مردود اولور ؟ بوراده رد اولنان ایشدر شخص یوق . بونی بعض غزته‌لرك یاپدیغی کبی شخصیات وادیلرینه دوشورمك موافق دکلدر . کذا بر تکلیف مظهر قبول اولمانجه صاحبی آندن فراغتمی ایتملی ؟ ! . . خیر . بعضاً سنه‌لرجه مغایر حقیقت کوریلن شیئك ، ناشر و مدعیسنك جهد وغیرتی ، واقدام ثباتی

سایه‌سنده نهایت بر کون حقیقت محضه اولدیغی تبین ایدر. سلسلهٔ وقوعات بشرده بونك مثاللری لایعددر. ثبات بوندن دکلمیدرکه ممدوح و مفتاح موفقیتدر؟ بر ملت مجلسنده هر وکیل ایستدیکنی سویلر، بوندن مسئول دکلدر. بر مبعوثی سویلمکدن منع ایتمك ممکن اولمدیغی کبی سویلدکلری ده — دکل مضاربه، شخصیات حتی الفاظ تحقیریه بیله یوق ایکن — برینك تکلیف ایتدیکی کبی موجب مجازات اولامز! ... مجلس مبعوثانده اختلاف و تنقیدات یورومه‌لی. دائما یورومه‌لی که بارقهٔ حقیقت چیقسین، وسیلهٔ رحمت اولسون. فقط بو اختلافك محوری شخصیات اولماسین.

***

طنین غزته‌سی عیناً درج ایتدیکم تقریر عاجزیدن ـ او آرالق بر موضوع استهزا یاقالادم ظنیله ـ شایان تأسف بر طرزده بحث ایتمش اولدیغندن بنی دکل کندیلرینی تزییف ایدن سوزلرینه بر ایکی جواب فقط اونلر کبی دکل مختصر ایکی سوز سویلمکی لازم کوردم:

١ — تقریر مذکورده‌کی طلبمدن دولایی لایق استهزامی، شایان تبریکمی‌یم بونی افکار عمومیه کوستردی.

٢ — عادله سلطان سرای‌نك ذاتاً احمد رضا بك طرفندن قیز مکتبی یاپیلمق اوزره خنکاردن آلنمش اولدیغنی مزیفانه یازدی.

فقط زواللی محرر بیلمیلیدی که احمد رضا بك مذکور سرای طلب ایتمه‌دن سکز کون اول سرای مذکورك « روبرت قوللژ » ه قارشی کوزل بر مکتب اولاجغندن باحث اولان مذکور تقریرم کند- یسنه رسماً اعطا ایدلمشدی . دیمککه شوشایان تشکر تشبثه ، موفقیته تقریر عاجزینك سبب ابتدائی اولدیغی آشکاردر . اوحالده محررك سبب استهزا ظن ایتدیکی شی بالعکس بادئ افتخارمدر. شوراده بویله برتفاخره دوشمکه مجبور اولدیغمدن مضطربم .

٣— «نشان بدعتی علیهنده بولونورایکن نشان احداث ایتدیرمك بدعتنی تکلیف ایدیور » دیدی • فقط ساعت قوردونلرینه تعلیقه مخصوص اوفاق برمدالیونك (نشان Décoration) دن بام‌باشقه برشی اولدیغنی فرق وتمییزدن عاجز اولدیغنی کوستردی .

٤— کذاردایتدیردکلری «سا لنامهٔ مبعوثان »تحریری تکلیفم دخی مدار استهزا اولاماز . بالعکس مهم بر تکلیفدر . الآن نه خلق مبعوثلرینی ، نه‌ده مبعوثلر یکدیکرینی طانیه یور. بربرینك درجهٔ تحصیل و نوع اختصاصنی ، فکر و آمالنی ، مسلك و ومشربنی ، حاصلی ماهیتنی بیلمه‌ین کیمسه‌لرك یکدیکری بیننده جریان ایدن معاملات دوغری اولورمی ؟ اك اوفاق بر مثال : نافعه ایچین بر قومیسیون تشکیل اولونه‌جق. اعضا کیمی انتخاب ایتملی . برینك طانیمدیغی بر کیمسه‌یه بر خصوصده رأی ویرمسی طبیعی دوغرو اولاماز . مع مافیه بر کون ناصل اولسه بوسالنامه

یاپیلاجقدر . [١]

نهایت شونی ده سویلملك ایجاب ایدییور که منافع عمومیهٔ وطنیه ده ضدیت مسلکیه و شخصیه یی همان عدم آبادنسیانه آتملیدر . انسان اولانه ، حسن نیتی بولنانه یاقیشان بودر . قدرمزی تنزیل ایده جك . حمیتمندان ملتك وجدانتی ییرته جق بر شی وارسه اوده نفع عام حضورنده — امثال مسبوقهٔ عدیده سی وجه ایله — سیالات اغراض و شخصیات ایله لرزه دار اعصاب و متقلص العضلات اولمامزدر !

---

[١] ایشته سوزم ناصل چیقدی . بر آی اول بزم تکیفمز دیه بر ایکی ذاتك کورلتی وحقارتلرینه دوچار اولان شیئك لزوم صحتنی دون داخلیه ناظری مجلس مبوثانه درمیان ایتدیکی بر تحریراتله اثبات ایلدی .

١١ شباط ز . ن .

محررك آثار طبيه وفنيه‌سی :

١ ـ فن ختان. فرانسزجه‌و آلمانجه‌یه‌ترجمه اولونمش براثردر.

٢ ـ ثربك ورم كاذب التهابیسی.. تورکجه و آلمانجه.

٣ ـ شریان تحت ترقوینك جرحی . . . الخ آلمانجه.

٤ ـ ختانك اختلاطاتی وحس تناسلی اوزرینه تأثیری. فرانسزجه.

٥ ـ صحیٔ طبی مقالات .

٦ ـ بل صوووقلغنه و فرنكی‌یه یاقالانمامق چاره‌سی.

٧ ـ صنعی نبات و حیاتك حکمی اساسلری.

٨ ـ سنت چوجقلری ، سنتجیلر ودوقتورلر.

٩ ـ فن جراحیٔ واورتوپدی . مکتب طبیه‌ده تدریسه مخصوص اولوب هنوز طبع ایدلمه‌مشدر .

آثار سائره‌سی

١٠ ـ برتورك دوقتورینك حیاتی. طبع ایدلمك اوزره‌در .

١١ ـ ثروت شاهانه و حق ملت.

١٢ ـ حر طبیه‌لی . تاریخی وقایعی حاکی بر تیاترو؛ طبع ایدلمك اوزره‌در .

دوقتور رضا نور

پاره	غروش	جلد	اسامئ کتب	اسامئ مؤلفین
	٣	١	هدر	مرحوم معلم ناجی
٢٠	٢	١	جمیت	» » »
	٢	١	ثروت شاهانه و حق ملت	دوقتور رضا نور بك
٢٠	١	١	بر خفیه عائله‌سی	حسن نادر
	٣	١	دور سابقده [illegible]	» »
	٣	١	مصائب استبداد	محمد احسان
	٣	١	ارمنی مظلوملری	» »
	٢	١	انتحارمی اغتیالمی ؟ یاخود وقعهٔ سلطان عزیز	
	٢	١	تشهیر اضمحلال	سعید بك
	٣	١	غلطات ترجمه	» »
	٥	١	خانم	احمد راسم بك
	٦	١	مقالات مصاحبات	» » »
	٢٠	٢	مناقب اسلام	» » »
	٢	١	ملاحظات ادبیه	اسماعیل صفا
	٢	١	الرق فی الاسلام	» »
	٣	١	اسامئ بلاد عثمانیه	راغب بك
	٦	١	پارمق ایزی	عبداه زهدی بك
	٥	١	حکایه	خالد ضیا بك
	٥	١	مزاردن سسلر	» » »
	٥	١	بر ازدواجك تاریخ معاشقه‌سی	»
	٥	١	کتابت رسمیه	جودت بك

بالاده محرر کتابلر طشره‌دن آرزو ایدنلره پوسته اجرتی آلنمقسزین سریعاً کوندریلور .

ادرس: باب عالی جاده‌سنده قناعت کتبخانه‌سی صاحبی : الیاس

HJ
2150
N87